

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 660

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 22 juni 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Coronacrisis - Gevolgen cyberpesten tijdens scholenlockdown

Op dinsdag 26 mei publiceerde het Kinderrechtencommissariaat, in samenwerking met het Kenniscentrum Kinderrechten en de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen, het rapport met bijbehorend advies 'Kindperspectief in de coronacrisis #jongerenovercorona' omtrent de impact van de coronacrisis op (jonge) kinderen. Deze grootschalige enquête die ingevuld werd door meer dan 44.000 kinderen en jongeren bevat onder andere een onderdeel over pesten. Het advies concludeert namelijk dat de meerderheid van de kinderen en jongeren die aangeven soms gepest te worden, zeggen dat ze in de coronacrisis juist minder gepest worden.

Ik citeer hierbij uit het verslag: "Corona toont een positieve trendbreuk in de cijfers over pesten. 68% van de kinderen en 66% van de jongeren die soms gepest worden, wordt nu juist minder gepest. 6% van de kinderen en jongeren die soms gepest worden, zegt sinds corona net veel meer gepest te worden. Ongeveer 1 op de 10 kinderen en jongeren die soms gepest worden, zegt dat dat nu een beetje meer gebeurt." [\[1\]](#)

Maar het rapport vermeldt enkel pesten als globale categorie. Als beweerd wordt dat pesten bij kinderen en jongeren met zo'n 66-68 procent gedaald is in de coronacrisis, lijkt me dit nogal logisch, aangezien de scholen dicht waren en we zo veel mogelijk fysiek contact moesten vermijden. Als kinderen niet meer fysiek samenkomen, kunnen ze ook elkaar moeilijk (fysiek) pesten. Doch gezien de wijdverbreide populariteit van allerlei apps en sociale media-kanalen zagen we al dat in normale tijden het cyberpesten al maar meer opgang maakt. Het rapport vermeldt echter nergens specifiek de problematiek van het cyberpesten en de evolutie ter zake tijdens de coronacrisis. Bij dezen kan ik me niet van de indruk ontdoen dat hier geen stijging zou hebben plaatsgevonden tijdens de coronacrisis. Het is niet ondenkbaar dat zich hier een verhoging af zou tekenen omdat pesters die niet meer op school kunnen pesten hun toevlucht zoeken tot online kanalen.

Nog voor de coronacrisis had ik in een vraag om uitleg omtrent pestgedrag op school reeds de kwestie van het cyberpesten aangehaald. [\[2\]](#) De minister wees toen op de verschillende bestaande initiatieven in het kader van cyberpesten; Zo subsidieert het departement Onderwijs in samenwerking met Child Focus, de Gezinsbond en de ouderverenigingen vormingsavonden voor ouders over veilig ICT-gebruik, 'Veilig Online'. Ook is er het eSafety-label dat scholen helpt bij het uitwerken van een ICT-veiligheidsbeleid. Ook de preventie en aanpak van cyberpesten komt daar aan bod. Een ander goed initiatief is het Kenniscentrum Mediawijsheid, waar alle aspecten van mediageletterdheid, waaronder ook cyberpesten, aan bod komen.

1. Heeft de minister cijfers in verband met de invloed van de coronacrisis en de daarbij gepaarde scholenlockdown op cyberpesten? Heeft de minister zicht op het feit of dit fenomeen al dan niet is toegenomen tijdens de periode maart tot en met juni 2020? Indien dit niet het geval zou zijn, wordt er dan nog een dergelijk onderzoek gepland?
2. Cyberpesten via online apps gebeurt erg subtiel. Het is vaak moeilijk voor ouders en leerkrachten dit soort pesten op te merken. Ook gebeurt dit pesten vaak via verschillende, steeds nieuwe applicaties. Wanneer een pester ziet dat hij op het ene kanaal geblokkeerd is, zal hij het via een ander kanaal proberen. Ouders en leerkrachten hebben nood aan meer informatie omtrent nieuwe apps.
Zal de minister maatregelen nemen om ouders en leerkrachten meer handvaten aan te bieden om met deze nieuwe vormen van pesten om te gaan?
3. Zoals hierboven aangehaald, zijn er reeds veel projecten gesteund vanuit de overheid die cyberpesten tegengaan, maar bij vele leerkrachten en vooral ouders zijn deze nog niet zo goed ingeburgerd.
Welke inspanningen levert de minister om deze nuttige initiatieven bekender te maken?
4. Welke eventuele andere initiatieven neemt de minister ter zake?

[1] *Kindperspectief in de coronacrisis #jongerenovercorona*, 26 mei 2020, p. 12, zie: www.kinderrechtencommissariaat.be/sites/default/files/bestanden/advies_2019_2020_1_2_jongeren_over_corona_def.pdf

[2] Vraag om uitleg nr. 1191, behandeld in de vergadering van de commissie Onderwijs van 6 februari 2020

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (660) en Benjamin Dalle (170).

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 660 van 22 juni 2020

van **ROOSMARIJN BECKERS**

1. We zijn niet op de hoogte van afgerond of lopend onderzoek naar de invloed van Corona op (cyber)pesten. Voor de situatie tijdens de COVID-19-lockdown beschikken we dus slechts over indicaties.

Zo is er oa. de bevraging van het Kinderrechtencommissariaat (KRC) en de resultaten rond (cyber)pesten waarnaar reeds werd verwezen in de vraagstelling. Daarnaast zijn er ook de registraties van oproepen die verschillende hulplijnen kregen, zoals Awel. Awel registreerde een daling in het aantal gesprekken rond (cyber)pesten voor de hele coronaperiode in vergelijking met 2019 (291 gesprekken over pesten/cyberpesten in 2020; 320 in 2019 - voor periode 13 maart-31 mei). Een deel van deze gesprekken ging over pestgedrag tussen broers en zussen, maar het grootste deel ging over cyberpesten.

Er zijn momenteel geen plannen in de nabije toekomst om een specifieke bevraging naar cyberpesten op te starten.

2. Zoals de Vlaams volksvertegenwoordiger weet, ondersteunen we reeds leerkrachten en ouders via het Kenniscentrum Mediawijs. Het Kenniscentrum werkt al enige tijd rond sensibilisering inzake cyberpesten in samenwerking met organisaties zoals Pimento, Tumult, Link in de Kabel, Mediaraven en MIOS-UAntwerpen. Mediawijs biedt online educatieve pakketten voor leerkrachten en ontwikkelde een specifieke mediawegwijzer rond cyberpesten en een toolbox voor beleidsplanning omtrent pesten (CyberScan). Ze verzamelden alle informatie en tools tegen cyberpesten voor scholen op de website www.tegencyberpesten.be. Mediawijs heeft bovendien aandacht voor cyberpesten in de Mediacoach-opleiding voor oa. leraren en op de website voor ouders (MediaNest.be). Cyberpesten en mogelijke gevolgen ervan kwamen ook reeds aan bod in de De Schaal van M week (in samenwerking met Ketnet). Het Kenniscentrum werd ook lid van het Netwerk Kies Kleur tegen Pesten, dat de jaarlijkse actieweek tegen pesten organiseert.

De Vlaamse Regering ondersteunt ook een heel aantal andere initiatieven om leerkrachten en ouders ondersteuning te bieden in het omgaan met cyberpesten. Zo zijn er Pimento vzw en Tumult vzw, die heel wat vormingen tegen pesten voor kinderen en jongeren en jeugdwerkers begeleiden in het onderwijs en het jeugdwerk, met steeds meer aandacht voor de online component. Ook organisaties zoals Mediaraven vzw en Link in de Kabel vzw werken vanuit hun aandacht voor digitale media aan dit thema voor jongeren en begeleiders. Zoals u zelf al aangaf, kunnen scholen ook deelnemen aan het ondersteuningsproject eSafety Label dat scholen helpt bij het uitwerken van een ICT-veiligheidsbeleid. Ook de preventie en aanpak van cyberpesten, sexting en online radicalisme komen hierbij aan bod. Child Focus, de Gezinsbond en ouderverenigingen worden ondersteund om vormingsavonden voor ouders over veilig ICT-gebruik te organiseren. Scholen kunnen kiezen uit vijf modules waaronder cyberpesten en online relaties en seksualiteit. www.veiligonline.be Tevens is er een aanbod voor leerkrachten.

Binnen de COVID-maatregelen en het plan #GeneratieVeerkracht worden zowel Awel, Wat Wat, als Nupraatikerover.be extra ondersteund, Link in de kabel vzw wordt ondersteund in hun mediawijs werk voor de voorzieningen met kwetsbare jongeren en

het Kenniscentrum wordt ondersteund om acties voor digitale inclusie samen te brengen.

Zoals de Vlaams volksvertegenwoordiger weet, heeft de Vlaamse Regering zowel 'Welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling' als 'Mediawijsheid' als prioriteit opgenomen in het nieuwe Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan. Het spreekt voor zich dat cyberpesten in beide prioriteiten als thema een duidelijke plaats zal krijgen. Cyberpesten is een transversale uitdaging en we doen er alles aan om samen met de andere bevoegde ministers om een slagkrachtige inspanning tegen cyberpesten te leveren.

3. Bij de start van het nieuwe schooljaar zullen al deze initiatieven nog eens extra onder de aandacht gebracht worden van zowel scholen als ouders. Daarnaast vragen wij ook van de betrokken organisaties om actief in te zetten op disseminatie en sensibilisering. Zo organiseerde Mediawijs in maart 2020 nog een promotie-actie op sociale media om ouders toe te leiden naar Medianest.be, net op het moment dat veel ouders op zoek waren naar hoe ze met hun kinderen en schermen moesten omgaan. MediaNest.be haalde in de periode 16/03-17/05 in 2019 5.784 gebruikers en 22.246 paginaweergaves. In dezelfde periode in 2020 haalden ze 29.717 gebruikers en 69.456 paginaweergaves.

2.702 gebruikers bekeken met 5.298 paginaweergaves in dezelfde periode (16/03-17/05/2020) het dossier Cyberpesten op mediawijs.be, de website voor leerkrachten. Dat dossier werd sinds 1 september 2016 al met 116.764 paginaweergaves bekeken door 61.434 gebruikers.

In september 2019 lanceerde het Kenniscentrum ook een bijhorend boek "Van Emoji's tot Sexting - Over opvoeden in een medianest".

Sinds kort ontsluit ook Groeimee.be, de website voor ouders van het Agentschap Opgroeien, Domein Welzijn, op <https://www.groeimee.be/mediaopvoeding> inhoud van MediaNest.

Zoals hierboven reeds aangehaald zal het nieuwe JKP (2020-2024) trachten tegemoet te komen aan de nood aan een centraal punt voor informatie en initiatieven rond cyberpesten.

4. Cyberpesten is expliciet opgenomen in het regeerakkoord, in de Beleidsnota Onderwijs en in enkele belangrijke beleidsdomeinoverstijgende actieplannen zoals het JKP. Ook in het plan omtrent de digitalisering van onderwijs zal er aandacht zijn voor een veilige digitale omgeving en cyberpesten. De administratie bekijkt momenteel welke bijkomende acties genomen kunnen worden rond de preventie en aanpak van (cyber)pesten. Er lopen op dit moment hieromtrent consultaties met (ouder)koepels, het netwerk Kies Kleur Tegen Pesten, het Kinderrechtencommissariaat, onderzoekers en Mediawijs. Bovendien wordt gewacht op de doorlichting van het Vlaamse mediawijsheidsbeleid waartoe het Departement CJM de opdracht gaf aan de KU Leuven. Op concrete acties willen we dus nog niet vooruit lopen.